

Betoog begroting 2026 – 4 november 2025

Voorzitter, we zijn blij dat de begroting, het huishoudboekje van de gemeente, in 2025 een stuk rooskleuriger uit ziet dan een jaar geleden. Waar we in 2024 ondanks forse bezuinigingen en het uitstellen van projecten voor de verbetering van wijken onze inkomsten en kosten niet in balans konden brengen, houdt de gemeente in 2026 en ook in de jaren 2027-2029 geld over. Hierdoor kunnen we investeren in de verbetering van onze wijken, in preventie en in groen en natuur.

De financiële situatie van de gemeente blijft wel nog steeds onzeker omdat de kosten voor jeugdzorg en voor de huishoudelijke hulp en ondersteuning van ouderen blijven oplopen. De gemeente moet deze taken uitvoeren maar krijgt hiervoor onvoldoende geld uit Den Haag. En door het falen en uiteindelijk de val van het extreemrechtse kabinet, zal de onzekerheid over de middelen voor de gemeenten waarschijnlijk nog even duren. We zijn afhankelijk van het Haagse beleid en kunnen daarom niet alle plannen uitvoeren.

Het college wil vanaf volgend jaar investeren in de plannen voor de verbetering van een aantal wijken en volgt hiermee de wens die de raad afgelopen jaar heeft uitgesproken. GroenLinks vindt dat hierbij het oplossen van verkeersknelpunten voor voetgangers en fietsers voorrang moet krijgen en wil dat we ook kijken naar de wijken die nu nog niet aan de beurt zijn. We dienen daarom een motie in waarin we het college oproepen om samen met de fietsersbond en inwoners op zoek te gaan naar maatregelen om de verkeersveiligheid op korte termijn te verbeteren.

Over verkeersveiligheid gesproken, die komt in de omgeving van onze basisscholen regelmatig in het gedrang. Voor de nieuwe school in Waalre-dorp heeft de raad zich daarom uitgesproken voor een autoluwe inrichting van de schoolomgeving. GroenLinks vindt dat ook voor de bestaande scholen verbetering van de verkeersveiligheid noodzakelijk is. We moeten scholen, ouders en kinderen aanmoedigen om plannen te maken voor de verbetering van de verkeersveiligheid rondom hun school en de gemeente moet initiatieven hiervoor ondersteunen. Daarom dienen we samen met de PvdA een motie over de verbetering van de verkeersveiligheid rond om de scholen in. En natuurlijk vindt ook GroenLinks het belangrijk om het groene karakter van Waalre te borgen en te versterken, waarbij we nadrukkelijk meer aandacht willen voor het behoud van volwassen bomen in onze wijken. Daarom dienen we de motie van D66 mede in.

Naast investeringen in de wijken geeft het college ook aan om te willen investeren in preventie om zo hogere kosten voor jeugdzorg en de WMO in de toekomst te voorkomen. Hier zijn we als GroenLinks zeer tevreden mee. We vinden het heel goed dat uit onze lokale gemeenschap de Stichting Welzijn Wonen Zorg is ontstaan en dat inwoners zich inzetten voor het bedenken en uitwerken van preventieve maatregelen voor ouderen. We dienen het amendement van het CDA mede in om ervoor te zorgen dat er voldoende budget is hiervoor.

GroenLinks heeft zich de afgelopen jaren vooral hard gemaakt voor preventie voor kinderen en jongeren, voorkomen is beter en vaak ook een stuk goedkoper dan genezen. We zijn heel blij met ons jongerencentrum dat sinds de opening in het najaar van 2023 een groot succes is. Zo groot, dat de huidige openingstijden en uren voor de jongerenwerkers niet voldoende zijn en er een wachtlijst is van jongeren die graag willen deelnemen aan de activiteiten. De positieve effecten van het jongerencentrum op het welzijn van onze jongeren en het voorkomen van overlast zijn na twee jaar voor iedereen duidelijk. Daarom willen we dat nog meer jongeren mee kunnen doen en dienen

samen met de PvdA en D66 een amendement in voor de uitbreiding van de uren van de jongerenwerkers van 8 naar 12 uur.

Preventie is belangrijk voor jongeren maar begint al bij de jonge kinderen. Tot onze schrik lazen we in de begroting dat het college voorstelt om te snijden in de subsidie voor de peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie. Hierdoor worden de ouders van kinderen die geen taal- of ontwikkelingsachterstand hebben en die geen recht op kinderopvangtoeslag hebben, bijvoorbeeld omdat een van de ouders door ziekte niet kan werken, met een hogere bijdrage opgezadeld. GroenLinks vindt dat alle kinderen naar de peuterspeelzaal moeten kunnen gaan om van en met elkaar te kunnen leren en gelijke kansen te hebben bij de start van het onderwijs op de basisschool. We dienen daarom samen met de PvdA, D66 en ZW14 een amendement in om deze bezuiniging uit te stellen totdat er onderzoek is gedaan naar de effecten en de raad op basis van de resultaten verschillende scenario's voor te leggen.

Voorzitter, GroenLinks vindt dat we verstandige keuzes moeten maken en moeten investeren in de toekomst. De lasten willen we verdelen naar draagkracht en zo ervoor zorgen dat Waalre een sociale en groene gemeente blijft waar iedereen mee kan doen.